

Sappho van Lesbos

Lesbos (Grieks: Λέσβος; spreek uit: *Lesvos*) is een Grieks eiland in de Egeïsche Zee, niet ver van de kust van Turkije en Klein-Azië. Met 1630 vierkante kilometer is het een van de grootste eilanden van Griekenland. In het jaar 2006 had het ongeveer 90.000 inwoners, van wie circa een derde in Mytilini woont.

Een eenduidige afkomst van de benaming is er niet.

Volgens de Griekse mythologie zou het eiland voor het eerst bewoond zijn door Makareus (Μακαρεύς), zoon van de god Helios (zon). Deze Makareus had vijf dochters: Mytelene, Methymna, Agamede, Antissa, Arisbe en vier zonen: Erassos, Kedrolaos, Neandros en Leukeppos. Naar deze kinderen zou later een aantal steden of gebieden op Lesbos zijn genoemd (eponiemen). Methymna huwde de held Lesbos van Thessalië, zoon van Lapithos, de beschermgod van het eiland en kleinzoon van Aiolos.

Een andere verklaring is dat Marcos het eiland 'Lesvi' genoemd zou hebben, wat 'groen eiland' betekent. Later is dit dan verbasterd tot 'Lesvos'.

Het woord lesbisch is afgeleid van de naam van dit eiland. Dit heeft zijn oorsprong in de gedichten van Sappho, circa 625 v.Chr. geboren in Antissa op Lesbos. Sappho was de eerste vrouw die de moed had over vrouwen te zingen, als tegenstelling tot de stoere mannenliederen. Haar gedichten gingen o.a. over de vriendschap van vrouwen, het landelijke leven, de bruiloften e.d. Zij richtte waarschijnlijk ook een school op voor vrouwen waar zang, dans en muziek werden onderwezen.

Sappho schreef in het Aeolische (lesbische) dialect van het Grieks, voornamelijk lyrische poëzie, liederen om gezongen te worden onder begeleiding van de lier. Haar werk kenmerkt zich door de verfijning van warme gevoelens. In een heel eigen stijl, getuigend van grote originaliteit, bezong zij haar eigen vrouwelijke wereld: de vertrouwelijke

omgang met meisjes, muziek, feest, liefde, de natuurbeleving. De "diepste roerselen van haar ziel" wist zij zeer direct te verwoorden.

Naast deze persoonlijke gedichten schreef zij ook epische poëzie, epigrammen en bruiloftsgedichten.

De meest voorkomende tot de epiek behorende genres zijn: de mythe, het sprookje, de legende, de sage, het epos of heldendicht, de ballade, de romance, de fabel, de parabel, het kortverhaal en de roman.

Een epigram (puntgedicht, sneldicht) is een kort en bondig gedicht met een woordspeling of pointe.

Want het is niet gepast dat er in een Muzen-erend huis
Geweeklaag is: dat zou niet juist voor ons zijn

Sappho's lyrische gedichten bevatten de oudste bewaard gebleven persoonlijke expressie in de literatuur: eerdere poëzie, zoals die van Hesiodus en Homerus, handelde over de werken van goden en helden, of waren lofzangen voor de eredienst. Ook als musicus schijnt Sappho belangrijke innovaties te hebben gedaan: aan haar wordt de uitvinding van het plectrum toegeschreven en ze zou een aantal muzikale modi hebben bedacht.